

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

02 martie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție, în următoarea componență:

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Cobzac Elena

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Guzun Ion

judecând, fără citarea părților, recursul în anulare, declarat de Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, prin care se solicită casarea sentinței nr. 058 a Tribunalului Militar al Diviziei de Rezervă de pușcași Altai nr. 26 din 31 martie 1945, în cauza penală privindu-i pe

Levițchii Grigorii Xxxxx, născut în anul xxxx, în satul Xxxxx raionul Xxxxx RSSM.;

Termenul de examinare a cauzei:

de la: 29 ianuarie 2021 - 02 martie 2021

în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința nr. 058 a Tribunalului Militar al Diviziei de Rezervă de pușcași Altai nr. 26 din 31 martie 1945, Levițchii Grigorii Xxxxx a fost condamnat în baza art. 54-10 alin.(2) din Codul penal RSSU, la pedeapsa de 10 ani închisoare, în lagăr de corectare prin muncă, cu privarea de drepturi pe un termen de 5 ani, după ispășirea pedepsei, fără confiscarea averii.

2. Potrivit sentinței, s-a stabilit că Levițchii Grigorii Xxxxx, a fost declarat vinovat și condamnat pentru faptul că, având o atitudine ostilă față de puterea sovietică și activității satului, începând cu luna iulie 1941 și pînă în aprilie 1944, în timp ce trupele armatei române au intrat pe teritoriul satului Pogomova raionul Cotiujeni, i-a întâmpinat cu pâine și sare. A salutat venirea acestora, calomniind partidul și puterea sovietică, în timpul ocupației. De asemenea, a împrăștiat critici defăimătoare la adresa puterii sovietice și partidului de guvernare în fața conducerii armatei române, care temporar ocupase teritoriul satului. În timpul ocupării satului de către trupele române, inculpatul și-a deschis propriul restaurant, în care îi deservea pe români, aducând laude la adresa acestora și la nivelul de trai asigurat, precum și criticând viața sub conducerea sovietică. Fiind ulterior înrolat în Armata Roșie, Levițchii G. deseori le spunea soldaților din subdiviziune că nu dorește să lupte, și că în cazul în care va fi trimis pe frontul de luptă, se va preda inamicului.

În cadrul ședinței de judecată, inculpatul Levițchii G., a declarat că, învinuirea adusă îi este clară, însă vinovat în cele incriminate nu se consideră. A menționat că, pînă în anul 1940 a deținut un restaurant mic (magazin), vindea chibrituri, tabac, țigări și alte mărunțișuri, însă după ce au venit la putere sovieticii,

tot în 1940, l-a închis, deoarece trebuia să plătească impozite foarte mari și a început să se ocupe de gospodărie. În 1941, când în sat au venit trupele române iarăși a deschis magazinul și a început să îl mărească, adăugând la vin și gustări reci. Toate produsele pentru restaurant le lua de la Florești, acolo era un depozit unde le elibera produse conform prețurilor stabilite de stat. Restaurantul său era vizitat de mulți clienți și avea destule venituri din acesta. Într-adevăr, în restaurant veneau și jandarmeria și poliția și șeful de post, care intra în fiecare zi. În anul 1943 fiica sa, s-a căsătorit cu șeful jandarmeriei fără acordul său. Șefului de post și nici șefului jandarmeriei niciodată nu i-a povestit nimic, nu a dat nici o informație, chiar dacă o dată a fost întrebat dacă cunoaște cine a afișat pe pereții primăriei portretul lui Stalin și lozinci sovietice, le-a răspuns, ca nu cunoaște nimic. Nu s-a evacuat din sat împreună cu armata română, deoarece dorea să trăiască sub conducerea sovietică și să slujească în Armata Roșie. Cât despre declarațiile martorilor audiați în ședința de judecată, a comunicat că nu sunt corecte, or nu a participat la percheziționare lui Bou și nu a participat la întâmpinarea trupelor române și nici nu a discutat niciodată cu vizitatorii restaurantului referitor la viața grea sub conducerea sovietică, nu s-a jeluț pe viața grea. Despre declarațiile lui Frumusachi consideră că, acesta se răzbună, deoarece au avut un conflict, l-a prins pe martor, furând conserve din bucătărie, însă despre acest fapt nu a declarat comandantului superior.

3. Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, a declarat recurs în anulare, invocând prevederile 453 alin. (1) Cod de procedură penală, prin care solicită casarea sentinței nominalizate, cu încetarea procesului penal și reabilitarea lui Levițchii Grigorii, pe motiv că la materialele dosarului nu se conțin probe pentru calificarea acțiunilor inculpatului în baza art.54-10 alin.(2) din Codul penal al RSSU - *propaganda sau agitația, ce conține chemare la răsturnarea/ slăbirea puterii sovietice sau săvârșirea unor infracțiuni contrarevoluționare sau fabricarea fie răspîndirea literaturii cu același conținut*, deoarece ele nu confirmă faptul că inculpatul, prin acțiunile sale, a prejudiciat potențialul militar, independența statală sau inviolabilitatea teritorială a URSS.

Sentința de condamnare în privința inculpatului, a fost pronunțată exclusiv în baza declarațiilor unor martori, fără a fi administrate și cercetate alte probe și luate în considerare și declarațiile inculpatului, care în esență a explicat instanței că, el nu a adus critici defăimătoare referitor la colhozuri și condițiile de trai a oamenilor în timpul puterii sovietice din URSS.

Instanța de judecată a încălcat în mod flagrant dreptul inculpatului la apărare, examinând cauza penală în lipsa apărătorului, a cărui participare în cazul dat era obligatorie.

Astfel, condamnarea lui Levițchii Grigorii, pentru agitație antisovietică constituie un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, întrucât a fost încălcat dreptul inculpatului la un proces echitabil. În consecință, hotărârea judecătorească în cauză, urmează a fi casată, cu încetarea procesului penal în privința lui Levițchii Grigorii în temeiul art.

391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, deoarece există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală.

Prin urmare, inculpatul Levițchii Grigorii în conformitate cu art. 3 al Legii 1225-XII din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, urmează a fi reabilitat.

4. Judecând argumentele recursului în anulare în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că, acesta urmează a fi admis cu casarea hotărârii judecătorești atacate, încetarea procesului penal și reabilitarea condamnaților, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 452 alin. (1), coroborat cu art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârii judecătorești irevocabile după epuizarea căilor ordinare de atac. Hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată.

De asemenea, Colegiul penal menționează că, la 30 decembrie 1992 a intrat în vigoare Legea nr. 1225-XII din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Conform art. 3 lit. a) din Legea Republicii Moldova privind reabilitarea victimelor represiunilor politice din 08 decembrie 1992, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilitate în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 7 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice pe teritoriul actualei Republici Moldova, precum și pe teritoriul altui stat, inclusiv cele care au fost condamnate pentru "*răspândirea unor scorniri calomnioase ce discreditează orânduirea sovietică de stat și obștească*"

În temeiul celor constatate și prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal constată prezența în speță a motivelor întemeiate pentru a interveni în hotărârea judecătorească irevocabilă de condamnare a lui Levițchii Grigorii, în baza art. 54-10 alin. (2) Cod penal al R.S.S.Ucrainene, a o casa și în temeiul prevederilor art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, a înceta procesul penal pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală, prin urmare și reabilitarea condamnatului.

Ținând cont de cele menționate supra, Colegiul penal lărgit conchide că recursul în anulare declarat este întemeiat și urmează a fi admis.

5. În conformitate cu art. art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b), 453 alin. (1), 457 alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal

D E C I D E:

Se admite recursul în anulare declarat de Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, se casează sentința nr. 058 a Tribunalului Militar al Diviziei de Rezervă de pușcași Altai nr. 26 din 31 martie 1945, în privința condamnării lui **Levițchii Grigorii Xxxxx**, în baza art. 54-10 alin. (2) Cod penal al RSSU, cu încetarea

procesului penal pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală și dispune reabilitarea acestuia în fața societății, și reintegrarea în drepturi în conformitate cu Legea Republicii Moldova din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Decizia este irevocabilă.

Decizia pronunțată integral la data de 02 martie 2021.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecător

Cobzac Elena

Judecător

Toma Nadejda

Judecător

Țurcan Anatolie

Judecător

Guzun Ion